

Tanssin tiedotuskeskus ry:n lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä, HE 132/2020 vp, eduskunnalle laeiksi esittävän taiteen edistämisestä sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta:

Lakiesitys perusteluineen on pääosin hyvä ja sen eteenpäin vieminen on kannatettavaa. Laki on hyvä saada voimaan tavoiteaikataulussa.

Itse lakiesitykseen esittävän taiteen edistämisestä on työryhmän esitykseen verrattuna tullut yksi keskeinen muutos. Hallituksen esityksessä esitetään perustettavaksi opetus- ja kulttuuriministeriön asettama Taiteen edistämiskeskuksen yhteydessä toimiva esittävän taiteen valtiosuuslautakunta, jonka tehtävänä on antaa ministeriölle lausuntoja hakemuksista esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymisestä valtiosuuteen oikeutetuksi. Pidämme ehdotusta hyvänä.

Valtiosuuslautakunnan kokoonpanosta päätettäessä tulisi kuulla keskeisiä kentällä toimivia liittoja ja järjestöjä monipuolisen kulttuuri- ja taidepoliittisen asiantuntemuksen varmistamiseksi.

Esittävän taiteen rahoitus- ja palvelukokonaisuuden ja sen kehittämisen näkökulmasta olisi hyvä, jos em. lautakunta työssään käyttäisi hyväkseen valtion esittävien taiteiden toimikuntien asiantuntemusta ja arviointityötä liittyen muun muassa vapaan kentän ryhmiin, jotka olisivat lain piiriin pyrkimässä.

Uudistuksen yhtenä lähtökohtana on ollut, että rahoitusjärjestelmien välillä olisi liikkuvuutta. Tätä tavoitetta ja rahoitusjärjestelmien tasaveroisuutta edistämään tarvitaan kokonaisarviointia, jota em. käytäntö tukisi.

Haluamme lisäksi nostaa esiin joitain seikkoja, jotka liittyvät lain perusteluosaan ja sitä kautta tulevaan käsitykseen lain tulkinnasta ja sen toimeenpanosta:

Korotetun valtiosuusprosentin määräytymisperusteena kiertue- ja vierailutoiminta on periaatteessa hyvä. Lakia toimeenpantaessa tulisi korotetun valtiosuusprosentin arvioinnin kannustaa vierailuihin ja yhteistyöhön sekä vos-toimijoiden välillä että vos- ja vapaan kentän toimijoiden välillä. Lisäksi teattereiden olisi ulotettava vierailujen vastaanottaminen teatterin lisäksi muihin esittäviin taiteisiin.

Tanssin tiedotuskeskuksen jäsenyhteisöt ovat: Suomen Kansallisbaletti, Suomen Nuorisoseurat, Suomen Seuratanssiliitto SUSEL, Suomen Teatterit ry, Suomen Tanssiopettajain Liitto, Suomen Tanssioppilaitosten Liitto, Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijain liitto, Suomen Tanssiurheiluliitto, Street Art Dance Essentials – SADE ry, Teatterikeskus ry, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, Zodiak Presents ry.

Valtionosuutta voitaisiin myöntää korotetun valtionosuusprosentin mukaisena muusta toimintayksikön toimintaan liittyvästä erityisestä kulttuuripoliittisesta syystä. Lain perusteluosassa on mainittu sirkus- ja tanssitaide aloina, joiden kustannus- ja tulorakenne voisivat olla tällainen erityinen kulttuuripoliittinen syy. Niiden institutionalisoitumisen aste ei ole samalla tasolla kuin esimerkiksi teatterin tai musiikin, ja siksi alojen toimijoita tulisi kulttuuripoliittisista syistä arvioida toisin, käyttäen kulttuuripoliittista harkintaa ja rahoittaa korotetun valtionosuusprosentin mukaisesti. On hyvä, että perusteluosassa ko. alat nimetään tässä yhteydessä.

Jo viime lausuntokierroksella esiin tuotu rahoitustason riittävyys huolestuttaa. Hyväkään laki ei toteuta tarkoitustaan, jos sen toimeen panemiseen ei osoiteta riittäviä resursseja.

Korotetun valtionosuusprosentin kulttuuripoliittinen vaikuttavuus on merkittävä. Ehdotuksessa esitetty korotettujen henkilötyövuosien määrä eli 120 on alimitoitettu. On huolehdittava siitä, että kokonaismäärä on riittävän suuri suhteessa kaikkiin niihin kulttuuripoliittisesti merkittäviin erityistarpeisiin, joita tällä korotetulla henkilötyövuosimäärällä pyritään kattamaan.

Esittävän taiteen ja rahoitusuudistuksen kokonaisuudessa on kiinnitettävä huomiota myös vapaan kentän rahoituksen riittävyyteen. Vapaa kenttä toimii kokonaan harkinnanvaraisten tukien ja veikkausvoittotuottojen varassa. Lain turvaa vaille jäävien rahoituksesta olisi kannettava erityistä huolta.

On hyvä, että opetus- ja kulttuuriministeriö teettää lain perusteluosassa esitetyn mukaisesti ensimmäisen kuuden vuoden rahoitussuunnitelmakauden jälkeen ulkopuolisen arvioinnin. Käytäntöä on hyvä jatkaa jatkossakin.

Helsingissä 28.9.2020

Tanssin tiedotuskeskus ry:n puolesta

Sanna Rekola
Toiminnanjohtaja